

Георгієва О.С.

аспірант

Кіпєвський національний університет
будівництва і архітектури

ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНА ПРОПОЗИЦІЯ ВТІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ОЗНАК В СУЧАСНИХ ЖИТЛОВИХ ПРИМІЩЕННЯХ

Анотація. Розглядаються народні традиції та новації в сучасному дизайні; розробка варіантів національно-спрямованого житлового простору; тенденції розвитку прогресивного проектування.

Ключові слова: традиції та новації, дизайн інтер'єру, прогрес.

Аннотация. Георгиева О.С. Художественно-графическое предложение воплощения национальных признаков в современных жилых помещениях. Рассматриваются народные традиции и новации в современном дизайне; разработка вариантов национально-направленного жилищного пространства; тенденции развития прогрессивно проектирования.

Ключевые слова: традиции и новации, дизайн интерьера, прогресс.

Abstract. Georgieva O.S. Artistic-graphic suggestion of embodiment of national signs is in modern dwellings apartments. National traditions and innovations in the modern design. Designing of the variants of national directed living space. Tendency of the development of the progressive designing.

Key words: traditions and innovations, interior design, progress.

Постановка проблеми. Важливо, щоб сучасне житло відповідало менталітету населення, відповідало його вподобанням, історію, середовищу. Тоді можливим стане формування власного неповторного стилю та характеру, збереження власного обличчя в умовах глобалізації. Як наслідок, підвищиться самотність та унікальність архітектурного середовища, воно стане привабливим для інших регіонів. І не варто вважати, що таким чином можливості дизайну та проектування обмежуються, зовсім навпаки, підвищується їх якісний рівень, з'являються імпульси для нових пошуків.

Ключовим моментом у досягненні поставленої мети є органічне поєднання старих та нових традицій і надбань в області організації житлового простору. Генерація рішень цього завдання сприятиме розвитку проектного процесу, пошуку нових прийомів та засобів поєднання традицій та новацій, технологій та естетики.

Аналіз останніх публікацій. Існує обшійна література, пов'язана з народною архітектурою. Але лише праці окремих вчених дають можливість оцінити стан сучасного проектування та доцільність застосування народних традицій в процесі організації простору в теперішній час (Іконніков А., Мартынов Ф., Кучумова А.). Для розробки таких методик потрібне комплексне дослідження різнобічних питань, пов'язаних з особливостями народного та сучасного житлового будівництва, їх співставлення та аналіз.

Проте важливими для дизайн-процесу стають праці таких авторів, як Арнхейм Р., Божко Ю., Шпара П., Яковлев М. та ін. Вони надають розширені дані, щодо формотворення, композиції та естетичних якостей художньо-форми.

Мета дослідження: задати можливі напрямки у вивченні процесів інтеграції народних традицій у прогресивне проектування. Змодельовати прототипи сучасних інтер'єрів у межах різних типових планувальних рішень. Художньо-графічні пропозиції допоможуть виявити шляхи синтезу національних ознак та іновативних технологій у сфері дизайну середовища, стануть зразком для подальших досліджень у даному напрямку.

Основна частина. Створення національно-спрямованого житлового простору першочергово передбачає врахування в прогресивному проектуванні народної матеріальної культури, яка включає житлове будівництво як складне явище, сформоване у системі історичних, географічних, етнічних та соціально-економічних чинників. Таким чином відбувається внесення до інтер'єру естетичних ознак, які притаманні визначеній культурі, території, нації, що виходить за рамки звичайного дизайн-процесу, сприяє його прогресу та вдосконаленню.

Шляхом ряду досліджень, аналізів та геометричних перетворень традиційних елементів, сформовано новітні зразки об'єктів інтер'єру, які зберігаючи автентичність форми, гармонійно вписуються у сучасний простір. Результати дослідження впроваджено в авторських розробках житлового середовища з науковим обґрунтуванням проектних етапів, системним забезпеченням проектного процесу, з врахуванням естетичних, соціальних, ергономічних та виробничих вимог.

Надійшла до редакції 7.02.2012

a)

a)

б)

б)

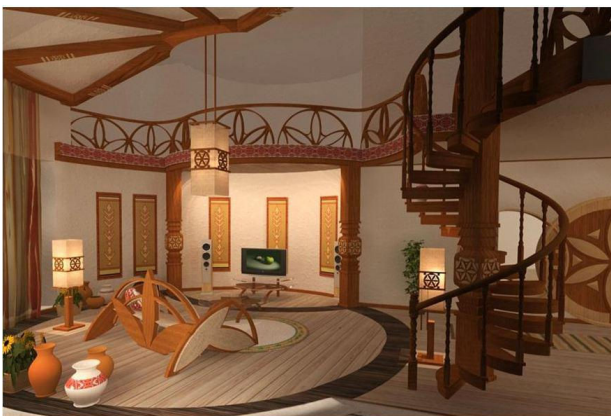

Рис.1. Дизайн сучасного інтер'єру з врахуванням національних рис (Поділля)

Рис.2. Дизайн сучасного інтер'єру з врахуванням національних рис (Південь)

Запропоновано художньо-графічні варіанти сучасного житла в межах традиційних планувально-композиційних рішень (Рис. 1а; 2а), і з врахуванням національних рис та ознак визначених регіонів України (зокрема, Поділля та Південь). Також спроектовано національно-спрямований житловий інтер'єр, не обмежуючись типовою планувальною схемою, а використовуючи формальне приміщення сучасного житлового будинку. (Рис.1б; 2б) Зваживши вимоги до проекту, спираючись на принципи дизайну, представ-

лено наступні стилеві рішення інтер'єру житлового будинку:

1) взято за основу певні елементи українського народного житла, на основі форм та особливостей яких відбувається формотворення всього інтер'єру та його окремих об'єктів;

2) методами комбінаторики, трансформації та стилізації в інтер'єрі створено об'єкти, форми та лінії, які зберігають в своїй основі характер, притаманний елементам, типовим для житла України XVII - поч. XX ст.;

3) максимально застосовано натуральні матеріали або їх імітація, щоб наблизити простір до традиційного українського і зробити типові форми більш впізнаваними, поєднавши їх разом з відповідними фактурами;

4) використано кольори та текстури, найбільш характерні для народного житла українців. Застосовано для окремих інтер'єрів відповідну гаму, властиву певному регіону України (Поділля та Південь), таким чином посилено їх емоційне сприйняття та художню виразність;

5) введено в проєктований простір характерні розписи, різьблення та інші декоративні елементи, гармонійно поєднано їх з об'єктами сучасного інтер'єру;

6) при проєктуванні враховано символіку форм, задля збереження знакової сутності українського житла, наділення певної форми відповідним змістом. Як наслідок, формотворення виходить за рамки звичайного геометричного процесу, формується унікальний стиль, зберігаються традиції.

В результаті, представлені зображення являють собою своєрідний комплексний пошук новітніх форм. Шляхом внесення традиційних народних показників в проєктовану модель інтер'єру, створено житловий простір згідно вимог сучасного дизайну. В структурі запропонованих інтер'єрів об'єднано широкий спектр ознак, починаючи з геометричного формотворення на основі обраних елементів та примітивів, конструювання шляхом різного роду трансформацій та перетворень, синтез різноманітних графічних мотивів, орнаментальних структур та кольорових гам, а також комплексний культурологічний аналіз, з врахуванням символіки форм, кольору, матеріалів і текстур того чи іншого регіону України.

Цінність поданих розробок полягає в тому, що вони є своєрідними прототипами і втіленням того, як сучасний житловий простір може мати національну спрямованість, зберігаючи при цьому гармонійність.

Застосовані методи сприяють гармонізації досягнень науково-технічного прогресу з культурними надбаннями та традиційними формами в національно-спрямованому житлі. При цьому, житловий простір повинен відповідати усім вимогам сучасного проєктування, конструювання, ергономіки, естетики та комфорту. І, звичайно, сучасне житло не може обмежуватися типовим планом народного житла. Тому автор розширює проєктні розробки до створення національно-спрямованого житлового простору в межах складних композиційно-планувальних рішень.

Емоційне сприйняття та естетичну картину інтер'єру формують стильові елементи конструкцій та обладнання. Важливими психологічними показниками, що визначають експлуатаційні якості інтер'єру є його образність, естетичність та гармонійність. Велике значення у формуванні емоційних образів має символіка форм. Вона забезпечується художніми образами народного та історичних змістів, представленими характерним рисами та елементами в оформленні інтер'єру, формується на основі образу українського житла, народних мотивів та елементів в цілому. Символьно-знакова структура образу архітектурно-пред-

метного середовища виражається через критерії: образ – ідейний символ – іконічно-символічний знак.

У авторських проєктах впроваджено результати проведеної дослідницької роботи, що демонструють можливості гармонійного застосування ознак традиційного українського народного житла в сучасному проєктуванні. Це своєрідні базові моделі, які є початковим кроком у великій сфері архітектурного та наукового дослідження щодо національно-спрямованого житлового простору та формування українського стилю в умовах глобалізації.

Висновки та перспективи. Таким чином, запропоновано новий підхід та рекомендації щодо підвищення функціональних, естетичних, архітектурно-планувальних, об'ємно-просторових якостей сучасного індивідуального житла в аспекті культурних надбань та традицій українського народу. Результати роботи можуть бути використані проєктними організаціями, науковими, державними установами України, навчальними закладами при формуванні методик з використання національних традицій в організації сучасного житлового інтер'єра, його предметного середовища та художньої цілісності з метою збереження та розвитку народної культури в умовах глобалізації та при розробці науково-обґрунтованих рекомендацій з перспектив її розвитку.

Розробка теми є кроком у відродженні культурних надбань та традицій, вдосконаленні процесу сучасного проєктування з точки розу національного стилю та збереження своєрідності та унікальності архітектурних традицій шляхом визначенням взаємозв'язку сучасних і колишніх принципів організації житлового простору та знаходження можливостей їх взаємного впливу.

Література:

1. Арнхейм Р. Динамика архитектурных форм. — М., 1984.
2. Божко Ю. Эстетические свойства архитектуры. Моделирование и проектирование. — К.: Будивельник, 1990 — 144с.
3. Божко Ю. Основы архитектоники и комбинаторики формообразования. — Харьков: Вища школа, 1984.
4. Іконніков А. Критерії стилю та організації предметно-просторового середовища. — Технічна естетика, 1981— №1 Попович М.В. Мировоззрение древних славян. — К., 1985.
5. Кучумова А. Красный угол. Положение в пространстве, как семантический признак вещи// (на материале фольклорных экспедиций СПбГУ 1998 – 2001
6. Мартынов Ф. Основные законы и принципы эстетического формообразования и их проявление в архитектуре и дизайне. Учебное пособие. — Екб.: «Уральский архитектурно-художественный институт», 1992 — 107 с.
7. Шпара П.Е. Техническая эстетика и основы художественного конструирования. 2-е изд. — К.: Вища школа, 1984г. — 200 с.
8. Яковлев М.І. Геометричні принципи художнього формоутворення: Дис. д-ра наук: 05.01.1999р.